

İKİNCİ BÖLÜM KARAR

EMİNE YILDIZ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2014/12324
Karar Tarihi : 1/2/2017

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Recai AKYEL
Raportör : Yakup MACİT
Başvurucu : Emine YILDIZ
Vekili : Av. Sezai ÇİÇEK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, sebepsiz zenginleşmeden kaynaklanan alacak davasında yemin delilini kullanma hakkının tanınmaması nedeniyle silahların eşitliği ilkesinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 17/7/2014 tarihinde İstanbul 9. Asliye Hukuk Mahkemesi vasıtasıyla yapılmıştır. Başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde başvurunun Komisyona sunulmasına engel teşkil edecek bir eksikliğinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. İkinci Bölüm İkinci Komisyonunca 30/3/2015 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için 25/3/2016 tarihinde Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüş bildirmemiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde ilgili olaylar özetle şöyledir:

6. Başvurucuya karşı, ciro yoluyla kendisine intikal eden 2.500 TL bedelli iki adet çek nedeniyle mükerrer ödeme yapıldığı iddiasıyla sebepsiz zenginleşmeden kaynaklanan alacak davası açılmıştır.

7. Bakırköy 7. Sulh Hukuk Mahkemesi (Mahkeme) 27/2/2009 tarihli ve E.2008/1519, K.2009/242 sayılı kararı ile davayı reddetmiştir. Gerekçeli kararın ilgili kısmı şöyledir:

..."

Mahkememizce davanın vasıf ve mahiyeti göz önünde bulundurularak alacak mahiyetindeki davanın infazı itibarıyla mahkememizin E.2007/233 sayılı dosyasında yargılamanın mahkememizde yürütüldüğü ve karara bağlandığı aynı benzer mahiyette olup sadece tarafları farklı olduğundan davalı tarafın yetkisizlik itirazı mahkememizce yerinde görülmeyle talebin reddine karar verilmiştir.

Mahkememizce tüm dosya kapsamı incelendiğinde, davacı tarafça her ne kadar çek bedeli ikinci defa ödendiği ve sebepsiz zenginleme hükümlerine göre 4.000 TL nin alacak olarak tahsilini talep etmiş ise de ikinci defa ödeme yapıldığına ilişkin dosyaya yeterli kesin ve inandırıcı kanıtlar elde edilemediğinden ve bu hususun ispatlanamadığı mahkememizin E.2007/233 sayılı dosyası ve kapsamı itibarıyla da durum göz önüne alınarak açılan davanın reddine karar vermek gerekmiştir.

..."

8. Temyiz üzerine karar, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 17/5/2011 tarihli ve E.2011/5728, K.2011/6032 sayılı ilamı ile bozulmuştur. Bozma ilamının ilgili kısmı şöyledir:

..."

Dava, mükerrer tahsil edilen çek bedelinin istirdatı istemine ilişkin olup, mahkemece, davacı tarafça çek bedelinin ikinci kez ödendiğinin kanıtanamadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Oysa, dava dışı E. Gıda San. ve Tic. A.Ş. tarafından keşide edilen 30/6/2001 tarihli 2.500 YTL meblağı, yine 7/7/2001 tanzim ve aynı meblağı çeklerin ödenmemesi üzerine dava dışı şirket yetkilisi davacı hakkında ceza davası açtığı ve davacının İstanbul 11. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 28/1/2004 gün E.2001/1806, K.2004/87 sayılı kararı ile 3167 sayılı yasaya muhalefet suçundan mahkum edildiği, davalı vekili tarafından anılan ceza davasındaki şikayetinden 16/2/2007 tarihli dilekçesiyle vazgeçildiği, dava dışı şirket hesabına keşide edilen dava konusu çeklerin ise 29/8/2002 tarihinde müşteri tarafından Banka'ya iade edildiği, işbu davada dava konusu edilen bedelinde davalı vekili tarafından tahsil edildiği dosya kapsamı ve ekleriyle sabittir. Uyuşmazlık, dava konusu çeklerin bankaya müşteri tarafından iade edilmesinin dava konusu çeklerin ödendiği anlamına gelip gelmeyeceği, bu bağlamda dava konusu ödemenin mükerrer ödeme yapıp sayılmayacağı noktasında toplanmakta olup, mahkemece, çekişmenin özünü ve esasını oluşturan bu husus açıkça ve denetime elverişli bir şekilde tartışılmamış, yazılı biçimde soyut bir şekilde davanın reddine karar verilmiştir.

Bu durumda, mahkemece, yukarıda yapılan açıklamalar ve tespitler doğrultusunda, iddia ve savunmanın BK'nun 88/son maddesi hükmü çerçevesinde yeterince değerlendirilip tartışılmak ve sonucuna göre bir karar verilmek gerekirken eksik incelemeye dayalı yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiş, hükmün davacı yararına bozulmasına karar vermek gerekmiştir.

..."

9. Bozma sonrası yapılan yargılamada başvuru 6/10/2011 tarihli dilekçesinde belirttiği *"Davacıya yemin teklif hakkımızı saklı tutuyoruz. Öte yandan yine mahkemece tüm taleplerimiz de yerinde görülmez ise davacı tarafa yemin teklif ediyoruz."* beyanıyla davacı tarafa yemin teklif etme hakkını kullandığını belirtmiş, dilekçe içeriğini 14/10/2011 tarihli duruşmada yinelemiştir. Duruşma tutanağındaki beyanı ise şöyledir:

"Mükerrer ödeme söz konusu değildir. Karşı tarafın defterleri incelensin gerçek ortaya çıkacaktır. Eğer taleplerimiz kabul edilmez ise en son olarak yemin teklif hakkımızı kullanacağız."

10. Mahkeme bozma ilamına uymuş; 17/2/2012 tarihli ve E.2011/804, K.2012/105 sayılı kararı ile davayı reddetmiştir. Gerekçeli kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...

Davalı vekili mükerrer bir ödeme söz konusu olmadığını karşı tarafın defterlerinin incelenmesinde gerçeğin ortaya çıkacağını bu talepleri kabul edilmez ise son olarak davacı asile yemin teklif haklarını kullanacaklarını belirtmiştir.

...

Mahkememizce dosya kapsamı incelendiğinde, Davacı tarafın bilirkişi incelemesi yapılması hususunda verilen ara karara ve kesin süreye rağmen yerine getiremediklerinden önceki ara kararda olduğu gibi değişen bir gelişme de olmadığından başkacada yapılacak işlem kalmadığından mevcut durum karşısında davacı davasının reddine dair karar vermek gerekmiştir.

"..."

11. Temyiz üzerine karar, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 1/4/2013 tarihli ve E.2012/6062, K.2013/6388 sayılı ilamı ile bozulmuştur. İlamın ilgili kısmı şöyledir:

"...

Dairemizce verilen bozma kararına uyulmakla davacı yararına usulü kazanılmış hak teşekkül etmiş olup uyumsuzluk esas itibarıyla dava konusu çeklerin bankaya müşteri tarafından iade edilmesinin dava konusu çeklerin ödendiği anlamına gelip gelmeyeceği, bu bağlamda dava konusu ödemenin mükerrer ödeme sayılıp sayılmayacağı noktasında toplanmaktadır. Bu durumda yapılan açıklamalar ve tespitler doğrultusunda iddia ve savunmanın 818 sayılı mülga BK'nun 88/son maddesi hükmü çerçevesinde değerlendirilip tartışılması ve sonucuna göre bir karar verilmesi gerektiğine işaret edilmiş olmasına rağmen mahkemece bozmaya uyulduğu halde bozma gerekleri yeterince tartışılmadan sırf davacının defter ve kayıtlarını sunmaması nedeniyle bilirkişi incelemesi yapılamadığından bahisle değişen bir durum olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

"..."

12. İkinci bozma sonrası yapılan yargılamada Mahkeme 8/7/2013 tarihli celsede bozma ilamına uyulup uyulmayacağı hususunda karar vermek üzere duruşmayı ertelemiş, 11/9/2013 tarihli oturumda bozma ilamına uyarak başvurusunun yokluğunda davanın kabulüne karar vermiştir.

13. Mahkemenin 11/9/2013 tarihli ve E.2013/434, K.2013/599 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...

818 sayılı BK'nun 88. maddesinin "faizden veya kira bedeli gibi muayyen zamanlarda ödenmesi lazım gelen sair borçlardan ihtirazi bir kayıt dermeyeran etmeksizin bir taksit için makbuz veren alacaklı ondan evvelki taksitleri de tahsil etmiş sayılır. Alacaklı resülmal için makbuz vermiş ise faizlerini de tahsil etmiş sayılır. Senet borçluya iade edildikçe borç sarkıt olmuş sayılır." hükmü dikkate alındığında, müşteri tarafından bankaya her hangi bir ihtirazi kayıt derneyan edilmeksizin iade edilen çeklerin bedelinin, hamil ile keşidecinin anlaşması ve bedelinin hamiline haricen ödenmesi sonucu bankaya iade edildiği aksinin kabulünün hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceği değerlendirilmiş bu nedenle bankaya iade edilen çeklerin ödendiği ve bu bağlamda da dava konusu yapılan 4000 TL lik ödemenin mükerrer olduğu sonucuna ulaşılmış olup davanın kabulü ile 4000 TL nin ödeme tarihi olan 16/2/2007 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine dair aşağıdaki hüküm fıkrası oluşturulmuştur.

..."

14. Temyiz üzerine karar, Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 6/5/2014 tarihli ve E.2014/1423, K.2014/8624 sayılı ilamı ile onanmıştır.

15. Onama kararı 19/6/2014 tarihinde tebliğ edilmiş ve 17/7/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

B. İlgili Hukuk

16. 22/4/1926 tarihli ve 818 sayılı mülga Borçlar Kanunu'nun 88. maddesi şöyledir:

"Faizden veya icar bedeli gibi muayyen zamanlarda ödenmesi lazım gelen sair borçlardan ihtirazi bir kayıt dermeyeran etmeksizin bir taksit için makbuz veren alacaklı ondan evvelki taksitleri de tahsil etmiş sayılır. Alacaklı resülmal için makbuz vermiş ise faizlerininide tahsil etmiş sayılır. Senet borçluya iade edildikte borç sakat olmuş sayılır."

17. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 226. maddesi şöyledir:

"(1) Yeminin konusu, davanın çözümü bakımından önem taşıyan, çekişmeli olan ve kişinin kendisinden kaynaklanan vakialardır. Bir kimsenin bir hususu bilmesi onun kendisinden kaynaklanan vakıa sayılır."

18. 6100 sayılı Kanun'un 227. maddesi şöyledir:

"(1) Uyuşmazlık konusu vakıanın ispatı için yeminden başka delili olduğunu beyan etmiş olan taraf dahi yemin teklif edebilir.

(2) Yemin teklif olunan kimse, yemini edaya hazır olduğunu bildirdikten sonra, diğer taraf teklifinden vazgeçerek başka bir delile dayanamaz ve yeni bir delil de gösteremez."

19. 6100 sayılı Kanun'un 229. maddesi şöyledir:

"(1) Yemin için davet edilen kimse, tayin edilen gün ve saatte mahkemede geçerli bir özrü olmaksızın bizzat hazır bulunmaz yahut hazır bulunup da yemini iade etmez ya da yemini eda etmekten kaçınırsa yemin konusu vakıaları ikrar etmiş sayılır.

(2) Kendisine yemin iade olunan kimse, yemin etmekten kaçınırsa yemin konusu vakta ispat edilememiş sayılır."

20. 6100 sayılı Kanun'un 318. maddesi şöyledir:

"(1) Taraflar dilekçeleri ile birlikte, tüm delillerini açıkça ve hangi vakıanın delili olduğunu da belirterek bildirmek; ellerinde bulunan delillerini dilekçelerine eklemek ve başka yerlerden getirilecek belge ve dosyalar için de bunların bulunabilmesini sağlayan bilgilere dilekçelerinde yer vermek zorundadır."

21. 6100 sayılı Kanun'un 320. maddesinin (3) numaralı fıkrasının birinci cümlesi şöyledir:

"Mahkeme, tarafların dinlenmesi, delillerin incelenmesi ve tahkikat işlemlerinin yapılmasını yukarıdaki fıkrada belirtilen duruşma hariç, iki duruşmada tamamlar."

22. 6100 sayılı Kanun'un 321. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Tahkikatın tamamlanmasından sonra, mahkeme tarafların son beyanlarını alır ve yargılamanın sona erdiğini bildirerek kararını tefhim eder. Taraflara beyanda bulunabilmeleri için ayrıca süre verilmez."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

23. Mahkemenin 1/2/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

24. Başvurucu, aleyhine açılan alacak davasında Mahkemenin delilleri yanlış değerlendirdiğini, yetki itirazı ve yemin teklifinin dikkate alınmadığını, tahkikatın bittiği bildirilmeden ve sözlü yargılama için gün verilmeden yargılamanın sonuçlandırıldığını, kararın usul ve kanuna aykırı olduğunu belirterek Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştü; yeniden yargılama ve tazminat talebinde bulunmuştur.

B. Değerlendirme

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

25. Başvurucu; yargılamada 6100 sayılı Kanun'un 186. maddesi gereği sözlü tahkikat aşamasının uygulanmadığını, yetki itirazı ve yemin teklifi dikkate alınmadan karar verildiğini belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

26. Başvurucunun şikâyetinin, özellikle yargılama sırasında yemin delilini kullanma hakkının verilmemesi iddiası ile bağlantılı olarak hakkaniyete uygun yargılanma hakkının alt unsuru olan silahların eşitliği ilkesi kapsamında değerlendirilmesi uygun görülmüş; bu aşamada diğer ihlal iddiaları ile ilgili değerlendirme yapılmasına gerek görülmemiştir.

27. Başvurucunun silahların eşitliği ilkesi bağlamında adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin başvurusunun açıkça dayanaktan yoksun

olmaması ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmaması nedeniyle başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

28. Başvurucu; yargılama sırasında 6/10/2011 tarihli dilekçede ve 14/10/2011 tarihli duruşmada karşı tarafa yemin teklifinde bulunduğunu, Mahkemenin bu talebi ile ilgili değerlendirme yapmadan aleyhine karar verdiğini belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

29. Yargılama sırasında yemin delilinin kullanılmasına fırsat tanınmadığı iddiası silahların eşitliği ilkesi kapsamında değerlendirilecektir.

30. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 48. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"Mahkeme, ... açıkça dayanaktan yoksun başvuruların kabul edilemezliğine karar verebilir."

31. 6216 sayılı Kanun'un 49. maddesinin (6) numaralı fıkrası şöyledir:

"Bölümlerin, bir mahkeme kararına karşı yapılan bireysel başvurulara ilişkin incelemeleri, bir temel hakkın ihlal edilip edilmediği ve bu ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağıının belirlenmesi ile sınırlıdır. Bölümlerce kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapamaz."

32. Yapılan yargılama sırasında tanık dinletme ve bilirkişi görüşüne başvurulması hakkı da dâhil olmak üzere delillerin ibrazı ve değerlendirilmesi adil yargılanma hakkının unsurlarından biri olarak kabul edilen silahların eşitliği ilkesi kapsamında kabul edilmekte olup bu ilke ve yargılamaya etkin katılım hakkı ile çelişmeli yargılama ilkesi, adil yargılanma hakkının somut görünümleridir. Anayasa Mahkemesi de Anayasa'nın 36. maddesi uyarınca inceleme yaptığı birçok kararında ilgili hükmü, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 6. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihadı ışığında yorumlamak suretiyle gerek Sözleşme'nin lafzi içeriğinde yer alan gerek AİHM içtihadıyla adil yargılanma hakkının kapsamına dâhil edilen bu ilke ve haklara Anayasa'nın 36. maddesi kapsamında yer vermektedir (*Güher Ergun ve diğerleri*, B. No: 2012/13, 2/7/2013, § 38).

33. Taraflar arasında hakkaniyete uygun bir dengenin sağlanmasını amaçlayan silahların eşitliği ilkesi, mahkeme önünde sahip olunan hak ve yükümlülükler bakımından taraflar arasında eşitliğin sağlanması ve bu dengenin yargılamanın her aşamasında korunmasını ifade etmekte olup usule ilişkin bu güvence gereği uyumsuzluğun her iki tarafına da savunmasının temel dayanağı olan delilleri sunma imkânı tanınmalıdır (*Ramazan Tosun*, B. No: 2012/998, 7/11/2013, § 37; *Yüksel Hançer*, B. No: 2013/2116, 23/1/2014, § 21). Silahların eşitliği ilkesi kapsamında aranan usule ilişkin imkânlar noktasındaki denge, tarafların tanıkları arasında da farklı muamele yapılmamayı gerektirir. Ancak yargılama sırasında bir tarafın tanığına özel bir ağırlık verilmemiş ve mahkeme hükmü başka delillerle desteklenerek oluşturulmuşsa silahların eşitliği ilkesine aykırı ve sonucu itibarıyla bir tarafı diğer taraf karşısında önemli bir dezavantaj içine sokan bir uygulamanın varlığından söz etmek mümkün değildir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Ankerl/Switzerland*, B. No: 17748/91, 23/10/1996, § 38).

34. Yargılama makamları, yargılamanın taraflarınca ileri sürülen iddiaları ve gösterdikleri delilleri gereği gibi incelemek zorundadır. Bununla birlikte belirli bir davaya ilişkin olarak delilleri değerlendirme ve gösterilmek istenen delilin davayla ilgili olup olmadığına karar verme yetkisi esasen derece mahkemelerine aittir. Mevcut yargılamada geçerli olan delil sunma ve inceleme yöntemlerinin adil yargılanma hakkına uygun olup olmadığını denetlemek Anayasa Mahkemesinin görevi kapsamında olmayıp Mahkemenin görevi, başvuru konusu yargılamanın bir bütün olarak adil olup olmadığını değerlendirmektir. Genel anlamda hakkaniyete uygun bir yargılamanın yürütülebilmesi için silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkeleri ışığında taraflara iddialarını sunmak hususunda uygun olanakların sağlanması şarttır. Taraflara, tanık delili de dâhil olmak üzere delillerini sunma ve inceletme noktasında da uygun imkânların tanınması gerekir. Bu anlamda delillere ilişkin dengesizlik veya hakkaniyetsizlik iddialarının da yargılamanın bütünü ışığında değerlendirilmesi zorunludur (*Yüksel Hançer*, § 22). Ancak bu noktada dikkat edilmesi gereken önemli bir husus, tarafların tanık ve bilirkişi incelemesi de dâhil ortaya koydukları delillerin değerlendirilmesi ve özellikle bu taleplerin reddi hâlinde yargılama makamınca bu karara ilişkin tutarlı şekilde gerekçe gösterilmesi gereğidir (Benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. *Vidal/Belgium*, B. No: 12351/86, 22/04/1992, § 34; *Tamminen/Finland*, B. No: 40847/98,15/06/2004, §§ 40-42).

35. 6100 sayılı Kanun sistematığında kesin delil olarak öngörülen yemin delilinin şartları, hüküm ve sonuçları Kanun'un 226. maddesinden itibaren ayrıntılı olarak düzenlenmiş; Kanun'un 229. maddesinde, yemin için davet edilen tarafın tayin edilen gün ve saatte mahkemede geçerli bir özrü olmaksızın bizzat hazır bulunmaması yahut hazır bulunup da yemini iade etmemesi veya yemini eda etmekten kaçınması durumunda yemin konusu vakıaları ikrar etmiş sayılacağı belirtilmiştir.

36. Başvurucuya karşı açılan alacak davasının konusunun 7/7/2011 tarihli ve 2.500 TL bedelli, 30/6/2001 tarihli ve 2.500 TL bedelli çek bedellerinin mükerrer ödenmesi nedeniyle fazladan ödenen bedelin sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre iadesi talebinden ibaret olduğu, dosyanın davacısının çek bedellerini haricen elden ödediğini iddia ettiği, karşılıksız çıkan çeklerin müşteri tarafından muhatap bankaya herhangi bir ihtirazi kayıt dermeyeran edilmeksizin iade edilmesi nedeniyle çeklerin bedellerinin hamil ile keşidecinin anlaşması ve bedelinin hamiline haricen ödenmesi sonucu bankaya iade edildiğinin kabul edilmesinin zorunlu olduğu, aksinin kabulünün hayatın olağan akışına uygun düşmeyeceği belirtilerek davanın kabulüne karar verildiği anlaşılmıştır.

37. Başvurucunun 26/3/2012 tarihli temyize cevap dilekçesinin (3) numaralı paragrafında geçen "*Gerçekte M.D. Tarafından vekili bulunduğumuz dosya sebebiyle tarafımıza herhangi bir ödeme yapılmamış, ancak müvekkilimizle aralarında dava konusu çekler nedeniyle çek alacaklısına (davalı Emine Yıldız'a) 1.000 TL kısmi ödeme yapılarak bakiye 4.000 TL'nin de ödeneceğini, bu tediyein yapılmasıyla da ceza davasından feragat edileceği husunda şifahi olarak mutabakata varmışlar ve çekler bu nedenle davacıya teslim edilmiş, karşı tarafta çekleri muhatap bankaya iade etmişti.*" beyanıyla çeklerin hangi nedenle iade edildiği hususunu açıkladığı anlaşılmıştır.

38. Bakırköy 7. Sulh Hukuk Mahkemesinin E.2013/434 sayılı dosyasında, başvurunun 6/10/2011 tarihli dilekçesi ile 14/10/2011 tarihli celsede yemin deliline dayandığını ve yemin teklifinde bulunduğunu açıkça belirttiği, Mahkemenin ikinci

bozmadan sonra verdiği 14/7/2011 tarihli kararın gerekçesinde de başvuru yeminin tekli etme hakkını kullanmak istediğini belirttiği anlaşılmıştır.

39. Mahkemenin davayı kabul gerekçesini oluşturan 818 sayılı mülga Kanun'un 88. maddesi çerçevesinde dava konusu çeklerin ihtirazi kayıt ileri sürülmeksizin davalı alacaklı tarafından iade edilmesinin davacının haricen ödemede bulunduğu iddiasına uygun bir karine oluşturduğu, dolayısıyla mükerrer ödeme olgusunun sübuta erdiği yaklaşımına karşı başvuru yeminin ileri sürdüğü vakıanın (bkz. § 37) davanın sonucunu etkileyecek potansiyele sahip olduğu, başvuru yeminin bu vakıayı ispat için usulüne uygun olarak cevap dilekçesinde yemin deliline dayandığını belirttiği gibi 6/10/2011 tarihli dilekçe ile 14/10/2011 tarihli oturumda bu yöndeki taleplerini yinelediği, Mahkemenin de ikinci bozmadan sonra başvuru yeminin bu hakkını kullanmak istediğini gerekçeli kararına dercettiği, esasen somut olay açısından yeminin, davanın çözümüne yararlı olup olmayacağı ve sonuca etki edip etmeyeceği hususlarında değerlendirme görevinin yerel Mahkemeye ait olduğu ancak yukarıda izah edildiği üzere yemin delilinin niteliği, işlevi ve doğuracağı sonuçlar dikkate alındığında Mahkemenin bu yöndeki taleple ilgili hiçbir değerlendirme yapmadan yargılamayı sonuçlandırdığı anlaşılmıştır.

40. Buna göre başvuru yeminin davacı yararına oluşan karinenin aksini ispat etmek için dayandığı vakıanın ispatına yönelik yemin delilini kullanması hususunda değerlendirme yapılmaksızın yargılamanın sonuçlandırılması nedeniyle uyumsuzluğun her iki tarafına da savunmalarının temel dayanağı olan delilleri kullanmada eşitliğin sağlanması ilkesinin aksine hareket edilerek bir tarafın deliline üstünlük tanınmak suretiyle başvuru yeminin eşitsizlik meydana getirildiği, yapılan uygulamanın yargılamanın bütününe adil olmaktan çıkaracak şekilde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

41. Açıklanan gerekçelerle başvuru yeminin Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan silahların eşitliği ilkesinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

42. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvuru yeminin hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

"(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru yeminin lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

43. Başvuru yeminin, yeniden yargılama ve tazminata karar verilmesini talep etmiştir.

44. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan silahların eşitliği ilkesinin ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

45. Başvuru konusu olayda tespit edilen ihlal, adil yargılanma hakkının unsurlarından olan silahların eşitliği ilkesinin ihlal edilmesinden kaynaklandığından ve ihlalin yeniden yargılama yapılarak ortadan kaldırılmasında hukuki yarar bulunduğundan 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası gereğince ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin Bakırköy 7. Sulh Hukuk Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

46. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Silahların eşitliği ilkesinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan silahların eşitliği ilkesinin **İHLAL EDİLDİĞİNE**,

C. Kararın bir örneğinin silahların eşitliği ilkesinin ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Bakırköy 7. Sulh Hukuk Mahkemesine **GÖNDERİLMESİNE**,

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE**,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvuru Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal **FAİZ UYGULANMASINA**,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına **GÖNDERİLMESİNE** 1/2/2017 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Recai AKYEL